

Homília na sv. omši 29.10.2022 v Dúbravke (20. výročie posviacky Kostola Ducha Svätého)

Potom vošiel do Jericha a prechádzal cezeň. A tu muž, menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý, zatúžil vidieť Ježiša, kto to je, ale nemohol pre zástup, lebo bol malej postavy. Bežal teda napred a vyšiel na planý figovník, aby ho uvidel, lebo práve tade mal ísť. Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel sa hore a povedal mu: „Zachej, pod' rýchlo dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome!“ On chytrou zišiel a prijal ho s radosťou. Keď to videli, všetci šomrali: „Vošiel k hriešnemu človeku!“ Ale Zachej vstal a povedal Pánovi: „Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným, a ak som niekoho oklamal, vrátim štvornásobne.“ Ježiš mu povedal: „Dnes prišla spása do tohto domu. Ved' aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.“ (Lk 19,1-10)

Milý pán dekan Mirko, milí bratia kňazi, drahí bratia a sestry!

Rád by som vám zreprodukoval jeden krátky rozhovor, ktorý som si vypočul kedysi dávno a doteraz mi zostal v živej pamäti. Mladý otec kráčal s malým, asi 5-ročným synom okolo veľkého staveniska. Chlapček sa pýta: „Ocko, čo sa tu stavia?“ – „Kostol“, odpovedá otec. A chlapec zase: „Čo je to kostol? Čo sa tam robí?“ – „Kostol je Boží dom, ľudia tam chodia modliť sa k Pánu Bohu.“ – „A prečo my nechodíme do kostola?“ Na to otec odvetil: „No, nechodíme, ale keď sa tento postaví, do tohto budeme chodiť.“

Tento rozhovor som počul zhruba pred 20 rokmi, keď som raz išiel na stavenisko kostola, aby som tu riešil nejaký problém súvisiaci so stavbou. Dodnes vo mne rezonuje odpoveď mladého ocka: „Zatiaľ do kostola nechodíme, ale keď sa tento postaví, do tohto budeme chodiť“....

Milí bratia a sestry, dovoľte mi, aby som sa opýtal:

Ste tu medzi nami? Ten ocko, ktorý môže mať teraz okolo 50 rokov? A ten chlapček, ktorý je dnes už iste aspoň 25-ročným mužom?

Snáď mi dáte za pravdu, že bolo veľa takýchto rodín, aj mladých ľudí, aj seniorov, ktorí nechodili do kostola vôbec, alebo dlhé roky chodievali do ostatných bratislavských kostolov, len nie do Dúbravky... Máme tu síce náš krásny historický Kostol sv. Kozmu a Damiána v starej Dúbravke – ale tam bolo potrebné prekonať 114 schodov, a to mnohých odrádzalo... A naša drahá Kaplnka Ružencovej Panny Márie bola príliš malá pre rozrastajúce sa farské spoločenstvo starej a novej Dúbravky...

Keď bol postavený, dokončený a posvätený tento nový Boží dom dňa 26. októbra 2002, roztratení veriaci z Dúbravky sa začali pomaly vracieť domov, do svojho nového kostola... A mnohí z nás, čo sme dnes tu, si iste pamätáme, že sa tu začali diať znamenia a zázraky, lebo do tohto chrámu Ducha Svätého prišiel Ježiš, ktorý – ako sme počuli v dnešnom Božom slove – prišiel ako spása; prišiel hľadať a zachraňovať tých, čo sa strácali. Už od začiatku existencie tohto kostola s istotou vieme, že to bolo dielo Ducha Svätého a že bolo, je a aj naďalej bude veľmi požehnané.

(1)

Počúvajme teraz Božie slovo z 19. kapitoly Lukášovho evanjelia, kde nám Lukáš opisuje stretnutie Ježiša so Zachejom; skúsme si niekoľkými myšlienkami priblížiť toto stretnutie a aplikovať ho na doterajší 20-ročný život tohto chrámu.

Evanjelista Lukáš píše, že Ježiš prišiel do Jericha. Toto mestečko leží pri Mŕtvom mori. Zachej tu bol hlavným mýtnikom, teda akýmsi starostom mesta. Jeho meno v hebrejčine znamená „čistý“, „spravodlivý“. Lenže on taký nebol... Lukáš ho charakterizuje ako človeka malej postavy (je to symbolika aj duchovnej malosti) a hovorí, že sa vyškriabal na neplodný figovník (to je zasa symbolika duchovnej neplodnosti). Bol v Jerichu mýtnikom, čo znamenalo, že okrádal ľudí, robil morálne prešľapy, nežil dobrým životom. Teda – nebol čistý...

Napriek tejto nelichotivej charakteristike pridáva Lukáš aj jednu nádhernú pripomienku, že tento muž „chcel vidieť Ježiša“... A urobil pre to všetko.

Bratia a sestry, cítite, že toto je aj náš príbeh?

Sedem rokov sme pripravovali stavbu tohto chrámu, hneď od môjho príchodu do Dúbravky v roku 1993, kedy ma vtedajší otec arcibiskup Mons. Ján Sokol poveril stavbou nového kostola v Dúbravke.

Čo nás hnalo k tomu, aby sme v takej náročnej dobe, kedy sme nemali ani pozemok, ani peniaze, ani ideový zámer kostola, a už vôbec nie firmu – aby sme sa do toho vôbec pustili?

Pán doktor Michal Ondrejka, právnik, ktorý vybavoval všetky náležitosti na získanie pozemku, úprimne veriaci muž, ma často povzbudzoval: „Pán farár, vidím, že vám horí srdce za postavenie kostola. Ja viem, že problémov je veľmi veľa, ale nebojte sa, Dúbravka potrebuje nový kostol! Tak neklesajme, urobme všetko, čo vieme, a Pán Boh nám pomôže.“

Bol som mu vďačný za tieto slová...

A veľmi som si vážil aj prácu a povzbudenia stavebného dozoru, pána inžiniera Jána Kaššáka. Optimistické slová zazneli z jeho úst aj vtedy, keď skrachovala prvá firma, ktorá začala stavbu kostola a naše peniaze boli na nule. Som rád, že títo naši bratia sa dožili dokončenia kostola a často sem chodievali.

No dnes už majú podiel na nebeskej liturgii...

A podobné povzbudzovania som počúval aj od autorov projektu Ing. arch. Ľudovíta Režucha a Ing. arch. Mariána Ľuptáka. Koľko večerov sme sedeli nad projektom, hľadali riešenia, menili rozličné detaily; ale vždy tam bolo to „nebojme sa, pokračujme...“ Cítili sme vanutie Ducha Svätého – Povzbuditeľa, veď sme túžili po tom – „vidieť Ježiša“, a verili sme, že čoskoro príde do nového chrámu v našej Dúbravke.

Táto naša túžba srdca bola tiež dielom Ducha Svätého.

Všetci sme totiž videli potrebu, aby Duch Svätý so svojimi darmi zostúpil do betónovej džungle tohto sídliska a pomohol meniť a naplniť srdcia toľkých ľudí, ktorí túžili vidieť Ježiša a riešiť si s ním svoje životné problémy.

(2)

Evanjelista Lukáš v ďalšom texte Zachejovho príbehu spomína, že Ježiš sa pozrel hore, do koruny figovníka, a oslovil Zacheja: „Dnes chcem byť v tvojom dome“. Predpokladajme, že prekvapeného muža musel Ježiš aj povzbudzovať: „Zachej, neboj sa, aj keď ťa všetci odsudzujú, ja nie, ja sa chcem s tebou naozaj porozprávať...“ A Ježiš urobil všetko pre to, aby Zachejovi pomohol. Keď mnohí šomrali na Ježiša, že „vošiel k hriešnemu človekovi“ – on sa tým nenechal vyrušiť, lebo vedel, že v Zachejovom dome sa začína nová etapa jeho života. A stalo sa to, čo Ježiš očakával. Zachej po hostine vstal a Ježišovi povedal,

že chce naprávať svoj život, vrátiť, čo ukradol a aj v budúcnosti chce stále obdarovávať tých, ktorí to budú potrebovať.

Milí bratia a sestry, pripomína mi to naše problémy, ktoré sme mali so stavbou tohto chrámu. Ale aj so stavbou živých chrámov! Veď koľkí šomrali proti tomu, aby sa kostol staval; koľkí robili problémy (napr. pri vybavovaní pozemku). A neskôr, keď sme mali postavenú hrubú stavbu, skrachovala firma a bolo veľmi ťažké nájsť inú firmu na dostavbu začatého diela. A najhoršie bolo, že sme nemali peniaze, lebo tento kostol stál v konečnom dôsledku skoro 40 miliónov slovenských korún.

Ale spomeňme si na tú mimoriadnu Božiu dobrotu a starostlivosť, na to obdivuhodné vedenie Ducha Svätého a na pomoc Pána Ježiša i jeho Matky, Panny Márie. Vďaka pomoci zhora sa do stavby tohto Božieho domu zapojilo celé farské spoločenstvo.

Dovoľte mi preto poďakovať sa všetkým tým, ktorí boli podobní evanjeliovej vdove a obetovali posledné dve leptá, aby tento kostol stál. Ďakujem aj tým, ktorí zo svojich úspor alebo predaja pozemkov obetovali 100, 200 alebo 300 tisíc korún – len aby sa kostol dostaval. Vďaka aj všetkým vám, ktorí ste sa pri našej farskej zbierke podelili o svoje financie a za niekoľko týždňov sme vďaka vašej štedrosti získali milión korún! Aj od miestnej časti Dúbravka sme dostali milión korún... a mnohí z vás ste získavali financie cez svojich solventných priateľov a známych, a tak ste sprostredkovali značné sumy na stavbu ... Nehovoriac o všetkých vás, bratia a sestry, ktorí ste aj modlitbou, obetami, dobrými radami či povzbudeniami prispievali k tomu, aby sa tento kostol postavil. Vďaka vám za to...

Všetci však vieme, že financií nikdy nebolo dost' a Pán Boh nás udržiaval v stálej pokore a v závislosti do poslednej chvíle. Spomeniem aspoň tri udalosti ako perličky.

- 11. septembra 2001 padli v New Yorku dvojičky. Asi o mesiac na to sa u mňa zastavil istý pán a povedal mi: „Na 80. poschodí som mal svoju kanceláriu. Keby som bol išiel v ten deň do firmy, tak dnes tu nie som. Ale Duch Svätý ma viedol tak zvláštne, že som 11. septembra do práce nešiel...“ Potom vytiahol hrubú obálku a položil ju na stôl: „Toto je na stavbu kostola z vďačnosti Pánu Bohu za záchranu.“

- Keď som chodieval autom z farského kostola na faru, prechádzal som okolo lurdskej jaskynky. Jedného večera som sa vracal domov veľmi zamyslený. Mal som ťažké obdobie, lebo sme nemali peniaze na zaplatenie faktúr a ich splatnosť sa rýchlo blížila. V ten večer sa pri jaskynke prechádzal neznámy pán so šiltovkou a čiernymi okuliarmi. Zastavil som auto a otvoril som okno: „Hľadáte mňa?“ – On povedal: „Áno.“ – Spýtal som sa: „V čom vám môžem pomôcť?“ – Muž vytiahol veľkú obálku a podal mi ju so slovami: „Toto je môj prvý príspevok na stavbu vášho chrámu. Ešte viackrát prídem.“ Potom ukázal rukou na sochu Panny Márie a povedal: „V tejto etape života mi Matka Božia veľmi pomohla a ja som jej veľmi zaviazaný. Aspoň takto by som sa jej chcel poďakovať...“ Neznámy muž sa ukázal viackrát a vždy doniesol značné sumy peňazí. Nikdy nechcel prezradiť svoje meno. Dodnes neviem, kto to bol, ale verím, že Duch Svätý a Panna Mária ho poslali, lebo vďaka jeho darom sme na poslednú chvíľu mohli uhradiť faktúry...

- A ešte jedna spomienka.

Bolo to v posledný týždeň pred posviackou kostola. V pondelok ráno som prosil niektorých blízkych, aby sa poobzerali v obchodoch po okolí a hľadali pekný červený koberec, ktorý by okrášlil interiér nového kostola. Pred obedom mi volal náš brat Marián

Lučanič: „Som v Trnave, je tu presne taký koberec, aký potrebujeme. Bol tkaný pre anglickú kráľovskú rodinu, ale potom sa objednávka zrušila a teraz je na predaj. Len je dosť drahý, stojí 28.500 korún.“ Odmietol som to, lebo toľko peňazí sme nemali.

Krátko po tomto telefonáte niekto zazvonil pri dverách fary. Prišli dvaja manželia a hovoria: „Včera ste na sv. omši spomínali, že by ste boli vďační, ak by sme mohli nejako pomôcť pri príprave posviacky kostola. Večer sme si sadli za stôl a urobili revíziu našich financií. Zistili sme, že by sme mohli na kostol darovať 28.500 korún...“

Užasol som... Duch Svätý sa postaral aj o takúto zdanlivú maličkosť! A vidím, že dodnes už 20 rokov tento koberec slúži v našom chráme a stále žiari na Božiu oslavu.

Povedzte, bratia a sestry, či toto nie sú zázraky Božej rézie? Lebo Duch Svätý chcel mať v tejto našej krásnej Dúbravke postavený svoj kostol a postaral sa, aby v ňom nechýbali ani veľké, ani malé veci...

(3)

Ale vráťme sa ešte k dnešnému Božiemu slovu. Záver tejto state je úžasný. Zachejovo rozhodnutie Ježiša „prinútilo“ povedať: „Dnes prišla spása do tohto domu. Veď aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.“ Zachej uveril Ježišovi a jeho viera sa prejavila skutkami.

Viera sa vždy prejavuje skutkami.

Milí bratia a sestry, dovoľte mi preto ešte pripomenúť konkrétne skutky lásky, ktoré od začiatku sprevádzali stavbu tohto chrámu. Spomeňme si aspoň na niektorých dobrodincov a spolupracovníkov, ktorí s vierou a láskou budovali toto dielo.

Boli to tí, o ktorých sa hovorí, že „nemožnosti konajú ihneď a zázraky do troch dní.“ A som presvedčený, že ich podnecovali moc a oheň Ducha Svätého, dávali im dobré nápady aj silu, najmä keď stavba kostola finišovala; keď sme sa pripravovali na posviacku; ale aj potom počas prvého obdobia fungovania nového kostola, kedy bolo potrebné vychytať začiatočnícke „muchy“... Oni pomáhali dňom i nocou, aby sa všetko včas uskutočnilo a slúžilo na Božiu slávu a na osoh pre ľudí.

Treba spomenúť pána Ing. arch. Mariána Luptáka, ktorého si už Pán povolal k sebe.

Vynikajúco sme spolupracovali s pánom Ing. arch. Ľudovítom Režuchom. Mnohé veci sme museli riešiť za pochodu: oltár, ambonu, bohostánok, symbolickú holubicu hore nad našimi hlavami.... Dovoľte, aby som im aj po 20 rokoch opäť poďakoval za túto ich službu a ochotu.

Ďalej nemôžeme nespomenúť mimoriadnu pružnosť a obdivuhodnú finančnú dotáciu našich bratov Ing. Juraja a Ing. Pavla Knappekovcov z firmy Mramor, ktorí v expresnom čase doviezli a spracovali carrarský mramor z Talianska a zhotovili z neho toto krásne liturgické zariadenie... Ďalej sa poobzerajme okolo seba a všimnime si rôzne doplnky a umelecké diela v našom chráme: krížovú cestu, sochu Panny Márie, lavice, svietidlá... Vtedy nám zide na myseľ spoločenstvo Antik, ale aj iní bratia a sestry, ktorí sa zaslúžili o tieto veci.

Naozaj, Duch Svätý bol k nám mimoriadne štedrý. Poslal nám veľké množstvo obetavých pomocníkov aj do každodenného fungovania nového kostola: kostolníčky Aničku Václavovú a Máriu Vargovú a po nich ďalších a ďalších, niektorí sú už u Pána Boha... Ďalej prvých organistov – Mgr. art. Rastislava Podperu, manželov Janku a Janka Ružovičových, Dúbravsko-lamačský spevácky zbor pod vedením Ing. Petra Fajkusa, úžasný zbor mladých

pod vedením Marušky Palečkovej, spevácke zbory ďalších mladých pod vedením Lucie a Mareka Tomkových.... A žiaden kostol nemôže fungovať bez skrytých nenápadných služieb bratov a sestier, ktorí sa denno-denne starajú o čistotu, poriadok a skrášľovanie chrámu; či o technické záležitosti.

Milí bratia a sestry, chcem sa zvlášť poďakovať mojim priateľom z Inštitútu sv. Jána Pavla II. pre manželstvo a rodinu, najmä nášmu bratovi Mariánovi Lučaničovi s rodinou, jeho priateľovi Mariánovi Kaššákovi s rodinou a ostatným, ktorí sa zaslúžili o službu tomuto chrámu kostolníckymi službami, ale aj technickými a organizačnými prácami. A samozrejme všetkým vám, drahá bratia a sestry, ktorých mená pre krátkosť času nemôžem pospomínať...

Bratia a sestry, a pridajme ešte jednu spomienku: pamätáte si na sobotu 26.októbra 2002, kedy tento kostol posviacal vtedajší bratislavsko-trnavský arcibiskup Mons. Ján Sokol a s ním aj otec nuncius Mons. Henryk Józef Nowacki? Spomínate si na ten prudký vietor, ktorý sa náhle zdvihol počas obradu a tak veľmi pripomínal vanutie Ducha Svätého? A máte pred očami ten veľký kŕdeľ holubov, ktorý krúžil cez sv. omšu okolo fasády nášho kostola?

Áno, aj takto nám Duch Svätý prejavil svoju priazeň. Uchovávajme si v pamäti takéto zážitky!

Bratia a sestry – a čo povedať na záver?

- Keď sa pozeráme na 20 rokov fungujúci kostol, musíme na prvom mieste ďakovať Bohu, že jeho chrám sa stal **oázou duchovného života** v tomto veľkom sídlisku. Sem sa mnohí prichádzajú napiť živej vody evanjelia, načerpať povzbudenie a usmernenie do života; tu prijímajú sviatosti. Istý čas sa tu dokonca konali aj diakonské a kňazské vysviacky našich bratov saleziánov.

- Za 20 rokov sme tu dostali aj mimoriadne dary. Jedným z nich boli **návštevy otca nuncia Nowackého** v našej farnosti, ktorý nás dvíhal svojimi modlitbami a povzbudeniami, keď stavba kostola viazla...

Ale najväčším darom bolo to, že otec nuncius na základe poverenia od vtedajšieho pápeža Jána Pavla II. nám pomohol založiť na Slovensku prvý *Inštitút rodiny*. Uskutočnilo sa to na pôde tohto kostola v novembri 2004. Študijná zložka inštitútu sídlila na Bazovského ul. a natoľko sa rozmáhala, že za takmer 10 rokov svojej existencie tu ukončilo bakalárske a magisterské štúdium *náuky o rodine* okolo 200 študentov z celého Slovenska. A práve v tomto chráme sme každoročne slávili Veni Sancte aj Te Deum a na konci akademického roka sme tu mali aj promócie. Sv. omše viackrát celebroidal bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský. Tu sa vlastne začala obroda mnohých rodín, za čo sme Duchu Svätému veľmi vd'ační...

- Ďalším zvláštnym darom tohto chrámu je **socha Panny Márie**, ktorá bola v roku 2005 posvätená s titulom **Panna Mária, Matka Cirkvi**. Ako nás potešilo, keď v roku 2018 pápež František ustanovil pre celú Cirkev nový liturgický sviatok Panny Márie Matky Cirkvi, a to hneď po slávnosti Ducha Svätého – na turíčny pondelok! Ako by sa nám chcelo povedať: Obracajte sa na Pannu Máriu, nevestu Ducha Svätého; veď ona je Matkou každej rodiny a Matkou celej rodiny Cirkvi, ona vám bude pomáhať vytvárať jednotu.

- Jednou z výrazných chariziem tohto chrámu je aj **radosť**, ktorú tu prežívajú kňazi slúžiaci sv. omše, aj veriaci, ktorí sem chodia (dokonca aj z iných farností). Vyjadrenia ako: „toto je mimoriadne posvätné, duchovné miesto... tento chrám je oázou v hluku všednosti... je

to balzam na dušu...“ takéto vyjadrenia som počúval od rôznych kňazov. Na začiatku od nášho otca Borisa Travenca a tunajších bratov kaplánov, ale neskôr aj od pána kardinála Tomku a otca nuncia Nowackého, cez mnohých prichádzajúcich kňazov až po súčasného pána dekana Miroslava Bederku... Milý pán dekan, ešte raz sa ti chcem poďakovať, že aj tvojím pričinením sa tento chrám stal centrom duchovného života celej farnosti. A ďakujem ti aj za milé pozvanie na túto slávnosť.

Bratia a sestry, na záver sa poďakujme Svätému Duchu za to, že nám pred dvadsiatimi rokmi daroval tento kostol; že Ježiš Kristus sem prišiel ako do Zachejovho domu a my môžeme povedať slovami Pána Ježiša: „Dnes prišla spása do tohto domu...“

Prosme ho, aby sme vytvorili chrám Ducha Svätého zo svojich sŕdc, zo svojich rodín, zo svojich spoločenstiev... aby sme sa nehanbili za evanjelium, ako nám to Slovákom odkázal sv. Ján Pavol II. ... aby sme išli a evanjelizovali tento svet všade, kam nás Pán pošle...

Pane Bože, daj, aby sme sa stávali vernými učeníkmi a spolupracovníkmi Ježiša Krista, nášho Pána, ktorý žije a kraľuje s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého po všetky veky vekov.

Amen.